

[Formanden.]

Spørgsmålet vil blive optaget på dagsordenen for tingets førstkommande spørgstid.

Skriftlig fremsættelse af lovforslag.

Ordføreren for forslagsstillerne (Vagn Bro): Hermed tillader jeg mig for det høje ting at fremsætte *forslag til lov om ændring i lov om valg til folketinget. (Vederlag og pension m. v. for folketingets formand).*

Det må fra alle sider erkendes, at folketingets formand, der er indehaver af den højeste folkevalgte stilling hertillands, ikke lønmæssigt er placeret i forhold til stillingens betydning. Man tør også anføre, at flere parlamentarisk styrede lande har stillet formanden økonomisk helt anderledes.

Det vil derhos være at tage i betragtning, at grundloven af 5. juni 1953 gav folketinget en endnu mere central stilling i forfatningen, og også af den grund vil det være naturligt og rimeligt, at tingets formand, der i forhold til fortiden på mange områder har fået øgede pligter, såvel lønnings- som pensionsmæssigt placeres højere. Hertil skal føjes, at man — når formanden fremtidig sidestilles med ministre, for så vidt angår vederlag og pension — har fundet det rettest også fremtidig at lade formanden følge ministrene således, at der af et af tinget nedsat udvalg skal gives ham tilladelse til varettagelse af særlige hverv, således som det nu er gældende for ministre.

Med disse bemærkninger skal jeg på forslagsstillernes vegne anbefale det foreliggende lovforslag til det høje tings velvillige behandling.

Den første sag på dagsordenen var:

Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående forslag til arvelov for Grønland.

Valgt blev: *K. Axel Nielsen, Dupont, Lund Jensen, Waldemar Laurson, Poul Nilsson, Astrid Skjoldbo, Wingsøe, Rosing, Else-Merete Ross, Ib Thyregod, Peter Larsen, Helga Pedersen, Finn Poulsen, Erna Sørensen, Hanne Budtz, Hagen Hagensen og Herluf Rasmussen.*

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om ændring af lov om et finansieringsinstitut for landbrug m. v.

(Første behandling af lovforslaget (nr. 83) findes i tidenden sp. 2594, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 521).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets tekst og spørgsmålet om dets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Retofft: Udvalget har afholdt 3 møder og har modtaget deputationer repræsenterende Ny Jydsk Land-Hypotekforening, Husmandshypotekforeningen for Danmark og Østifternes Land-Hypotekforening. I sin behandling af forslaget er udvalget enedes om at indstille lovforslaget til vedtagelse i den foreliggende skikkelse.

Landbrugsministeren (Skytte): Jeg takker udvalget for dets arbejde og for den enstemmige indstilling.

Hermed sluttede forhandlingen

Lovforslagets tekst og dets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden: Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse imod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om foretagelse af visse ekspropriationer m. v.

(Første behandling af lovforslaget (nr. 101) findes i tidenden sp. 3489).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer og spørgsmålet om dets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Ingen bad om ordet.

Lovforslagets §§ 1-5 og dets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden: Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse imod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om fregatten Jylland [af Poul Hansen (Grenå) m. fl.].

(Lovforslaget (nr. 103) findes i tillæg A. sp. 1301, fremsættelsen i tidenden sp. 3300).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Ministeren for kulturelle anliggender (Bomholt): Som den minister, under hvis forretningsområde en lov som den foreslåede vil komme til at henhøre, skal jeg fremsætte nogle bemærkninger om lovforslaget.

Forslaget, der tager sigte på at tilvejebringe et lovgrundlag for en bevaring af fregatten Jylland, er jo fremsat som et privat lovforslag; fra forskelligt politisk hold og uanset meningsforskel i øvrigt har man kunnet samles om at fremsætte forslaget under hensyn til betydningen af denne sag, som nu gennem år har optaget mange sind ud fra meget divergerende synspunkter, lægges frem til behandling og endelig afgørelse i det høje ting, det eneste rette forum, og således at der én gang for alle af folketinget kan blive truffet afgørelse i spørgsmålet om bevaring eller ikke-bevaring og om det offentliges stilling hertil. Herfor takker jeg. Det er mit håb, at sagen må blive gjort til genstand for en virkelig fri og frugtbringende forhandling, og at det resultat, der nås, vil give den ro og afklaring, som er både ønskelig og nødvendig.

Om fregatten selv og dens historie skulle det næppe være nødvendigt at fremkomme med supplerende oplysninger. Disse forhold synes fyldestgørende belyst i bemærknin-

gerne til forslaget, og i øvrigt vil de væsentlige træk heraf for længst være både det høje ting og offentligheden bekendt. Igenem adskillige år har mange forskellige kræfter været i bevægelse for at sikre bevaringen af fregatten. Dens sejlads i disse år har ikke været mindre bevæget, end den var, da fregatten sejlede på de syv have. Forsvarsministeriet har været optaget af spørgsmålet, især ud fra marinehistoriske synspunkter — fregatten deltog jo i slaget ved Helgoland i 1864, i år for 100 år siden. Også undervisningsministeriet og senere kulturministeriet har, som det fremgår af bemærkningerne til forslaget, været engageret i sagen ud fra kulturhistoriske synspunkter. Men man ville ikke give retfærdigheden, hvad der tilkommer den, hvis det ikke i denne sammenhæng blev understreget, at stærke og seje private kræfter gennem enkeltpersoner og udvalg, foreninger o.lign. har ydet en meget bred og betydelig indsats for at holde sagen levende i offentligheden og hos myndighederne. Jeg ser derfor en lige linje frem til den nuværende situation, hvor spørgsmålet kommer til forhandling her i tinget på grundlag af det fremsatte lovforslag.

Lovforslaget går efter sit indhold ud på administrativt at henlægge gennemførelsen af en eventuel bevaringsaktion til ministeriet for kulturelle anliggender, og det vil derfor være rigtigt, at jeg knytter enkelte bemærkninger til de synsmåder, der vil kunne anlægges på spørgsmålet. Lad mig herom sige, at jeg ikke savner forståelse for betydningen af de mange nationalhistoriske eller de særligt marinehistoriske momenter, som knytter sig til fregatten og dens begivenhedsrige fortid, men jeg tror ikke, at disse hensyn alene har en sådan styrke, at sagen skulle kunne føres positivt igennem på dette grundlag. Det er derimod min opfattelse — og her er jeg helt på linje med forslagsstillernes bemærkninger til lovforslaget — at der er en reel bærekraft i at anlægge en bredere kulturhistorisk begrundelse. En restaureret fregat vil være et værdifuldt kulturmindestærke og her i særlig grad over en svunden tids fremragende skibsbyggerarbejde og håndværksmæssige gerning, og den vil kunne blive et vidnesbyrd om det liv og virke og de traditioner, som har været knyttet til den. Den opfattelse, som jeg her har udtrykt, deles i ét og